

Päihdetyön kuvakortit

Päihdetyön kuvakortit on kehitetty osana Diakonissalaitoksen Päihdetyömalli kehitysvammaisille henkilöille -hanketta (STEA 2023–2025). Korttien tarkoituksena on tarjota konkreettinen väline päihdetyön tueksi ja helpottaa vuorovaikutusta asiakkaiden kanssa, joilla on erilaisia kommunikoinnin haasteita.

Kuvakortteja voidaan käyttää monipuolisesti keskustelun tukena päihdetyön tapaamisissa. Ne auttavat asiakasta ymmärtämään vaikeita käsitteitä, tukevat oman tahdon ja mielipiteiden ilmaisemista sekä helpottavat valintojen tekemistä. Kortit voivat toimia apuna esimerkiksi päihteiden käytöstä keskusteltaessa, puheeksioton yhteydessä, tavoitteiden asettamisessa, psykoedukaatiossa sekä asiakkaan mielenkiinnonkohteiden kartoittamisessa. Korttien käyttö ei rajoitu pelkästään niissä mainittuihin aiheisiin. Kortteja voidaan soveltaa myös muihin keskusteluihin silloin, kun kortin sisältö sopii aiheen käsittelyyn.

Kuvakortit kattavat seuraavat teemat:

- Päihdetyön tapaaminen (sosiaaliset tarinat)
- Päihteet ja päihteiden käyttö
- Alkoholin käytön riskirajat (2025)
- Valintojen tekeminen
- Rikollinen toiminta
- Hyväksikäyttö
- Oman tahdon ilmaiseminen
- Tavoitteiden asettaminen
- Mielekäs toiminta
- Tunnettyöskentely
- Alkoholin käytön päiväkirja (yhden päivän seurantalomake)
- Päihdetyön tapaamisen kulku
- Nikotiinituotteet
- Vieroitusoireet ja haittavaikutukset

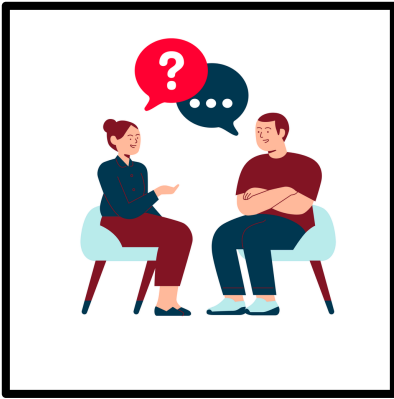
Kuvakortit tarjoavat ammattilaisille käytännönläheisen työkalun, joka tekee päihdetyöstä osallistavampaa ja asiakaslähtöisempää. Niiden avulla voidaan rakentaa yhteistä ymmärrystä ja tukea asiakkaan aktiivista roolia omassa päihdehoitoprosessissaan.

Diakonissalaitos

Kuvat: Canva (muokannut projektityöntekijä Kaisa Lammilahti)

Päihdetyön tapaaminen

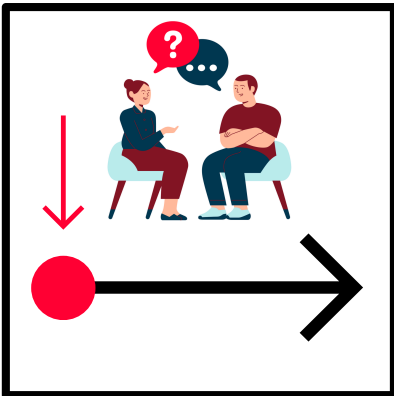
Päihdehoidon tavoitteena

on auttaa sinua

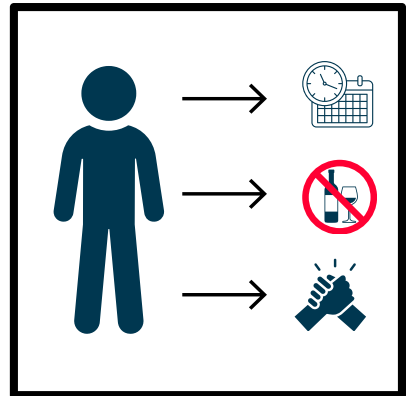
raitistumaan tai
vähentämään päihteiden
käyttöä.

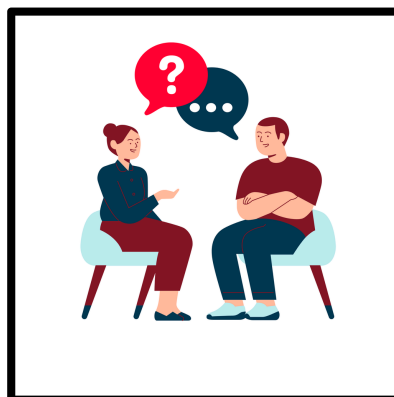
Päihdehoidon alussa

sinun kanssa tehdään
suunnitelma,

miten sinun päihdehoito
tapahtuu.

Päihdehoito

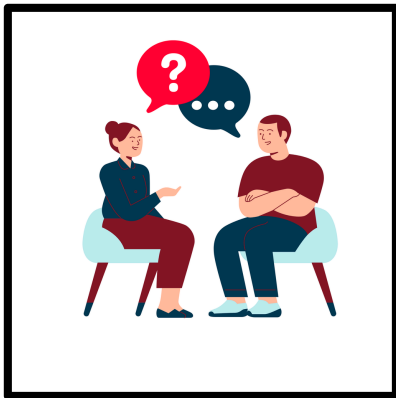

kestää

sinun tarpeen mukaisen ajan.

Päihdetyön tapaaminen

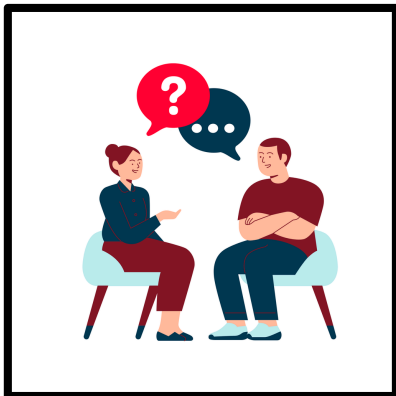
Päihdetyön tapaamisessa keskustellaan

sinun päihteiden käytöstä ja päihdehoidosta.

Tapaaminen kestää noin tunnin.

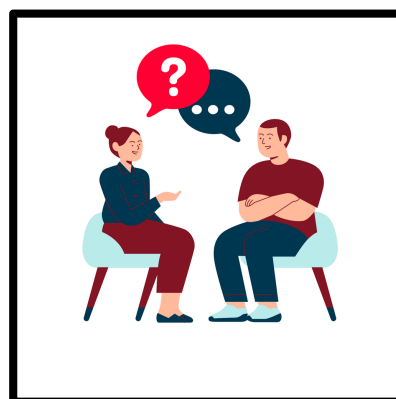
Päihdetyön tapaamisessa keskustellaan

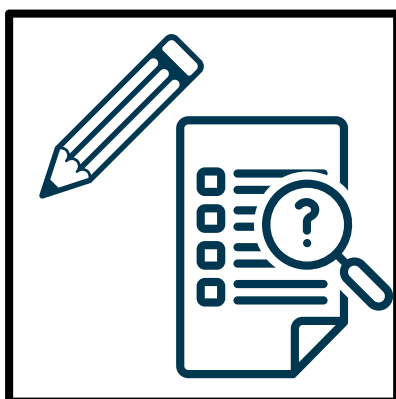
päihteiden käytön haitoista

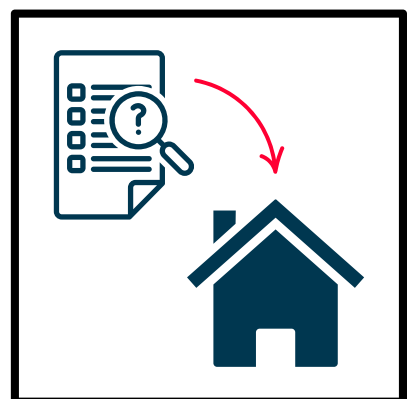
ja mitä muuta tekemistä voit tehdä päihteiden käytön tilalla.

Päihdetyön tapaamisessa tehdään

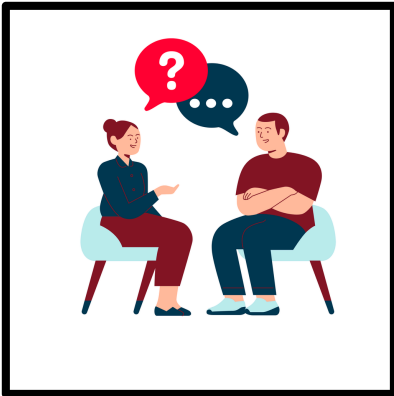

erilaisia tehtäviä.

Saat tehtäviä mukaan kotiisi. Voit tehdä tehtäviä yhdessä ohjaajan kanssa.

Päihdetyön tapaaminen

Päihdetyön tapaamisessa

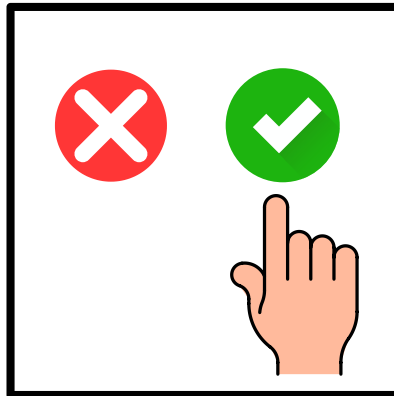
sinulla on oikeus

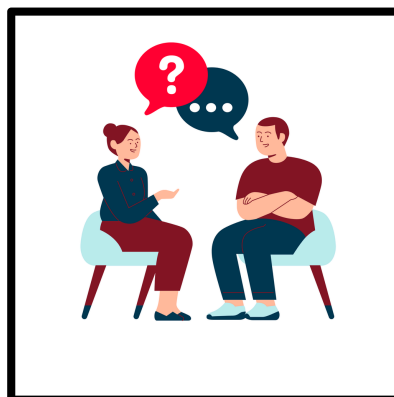
esittää kysymyksiä,

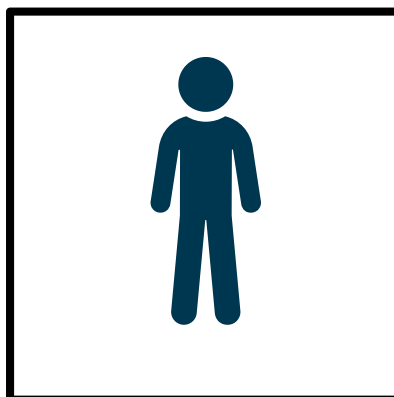
kertoa oma mielipide

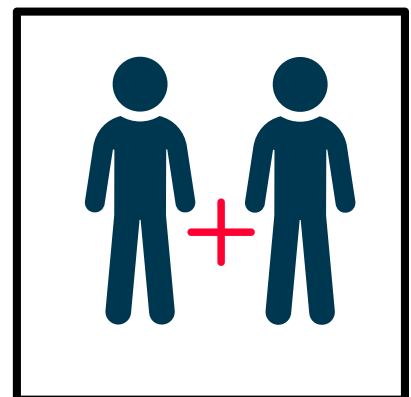
ja tehdä valintoja.

Päihdetyön tapaamiseen

voit mennä yksin

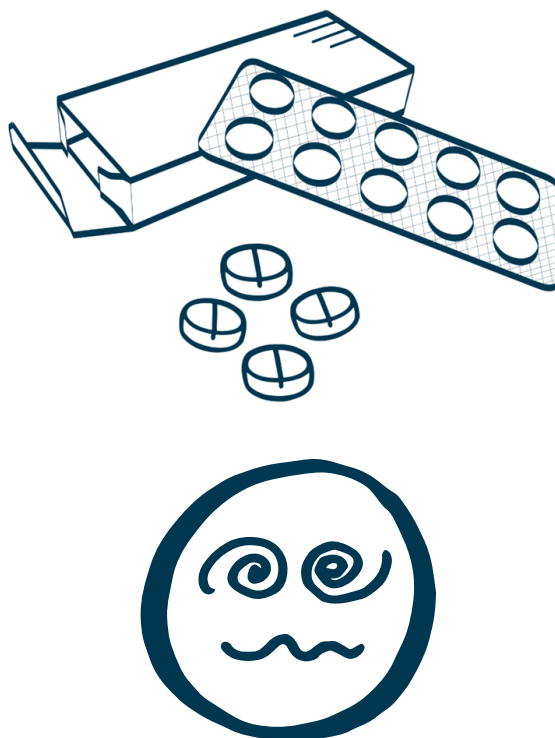
tai yhdessä ohjaajan
tai tukihenkilön kanssa.

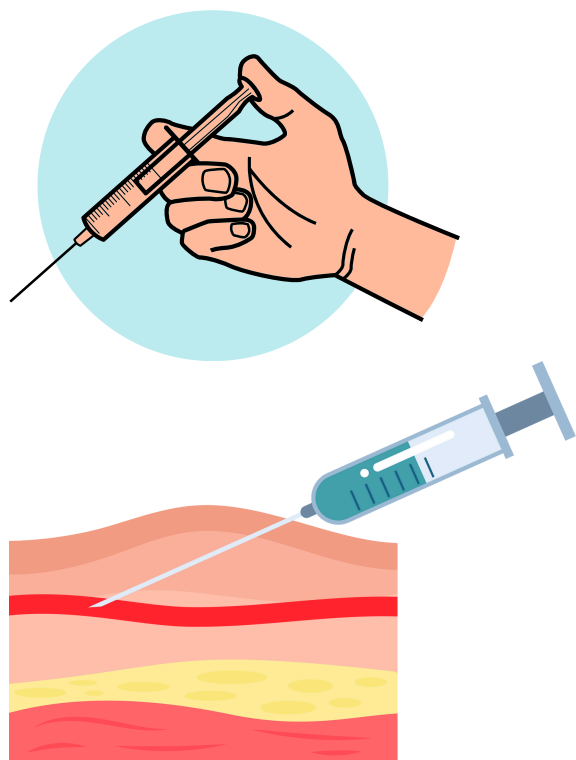
Kannabis

Huumaavat lääkkeet

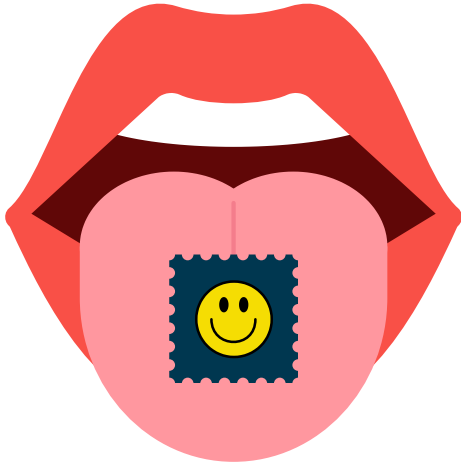
Suonensisäiset huumeet

Alkoholi

LSD

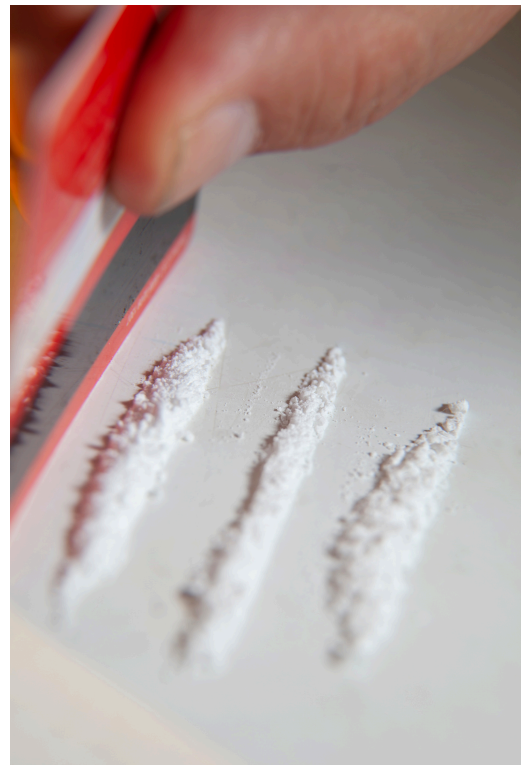
Ekstaasi

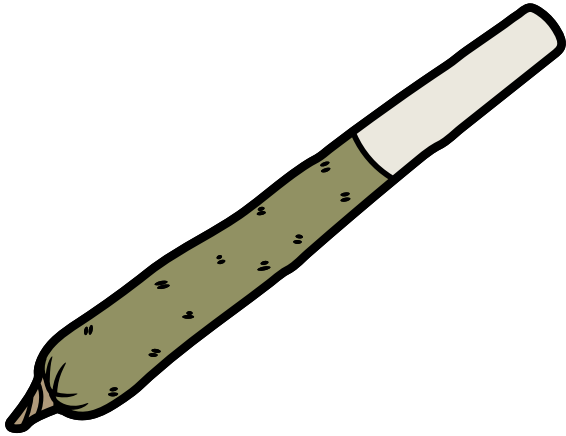
Amfetamiini

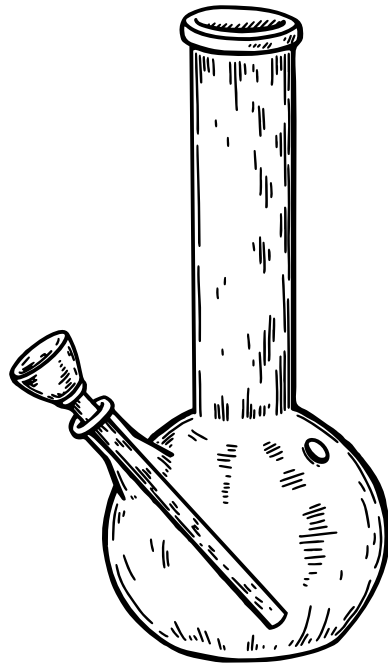
Kokaiini

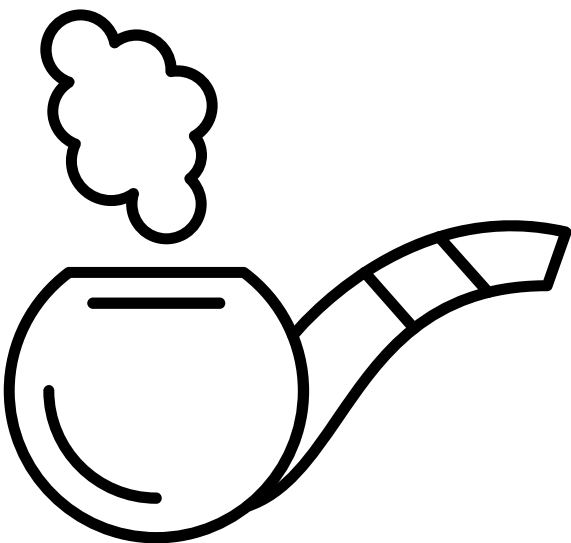
Kannabissätkä

Vesipiippu

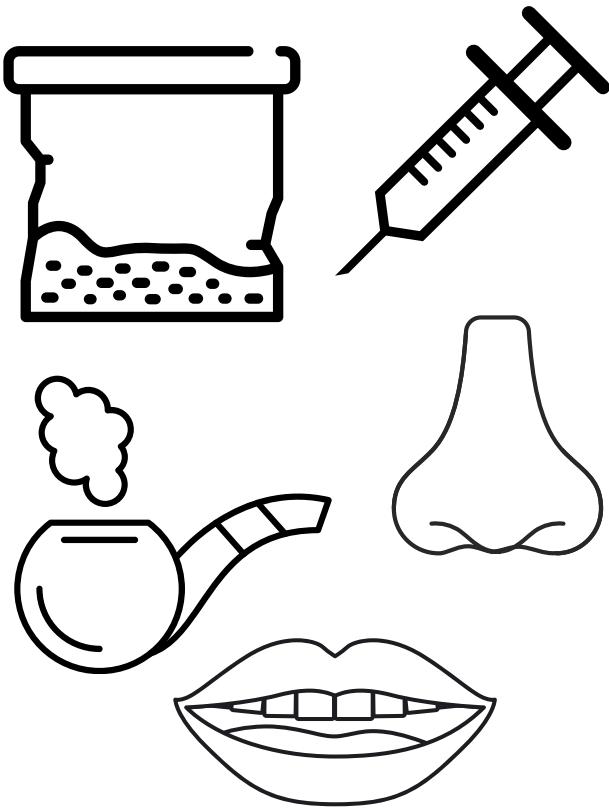
Pallopiippu

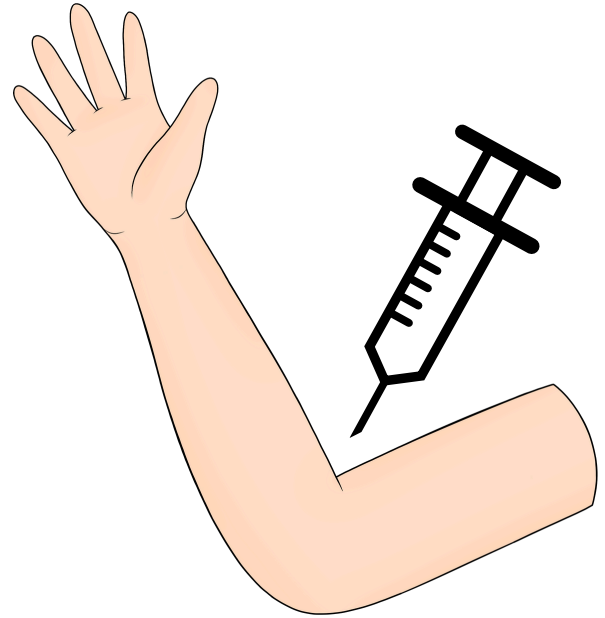
Hasis

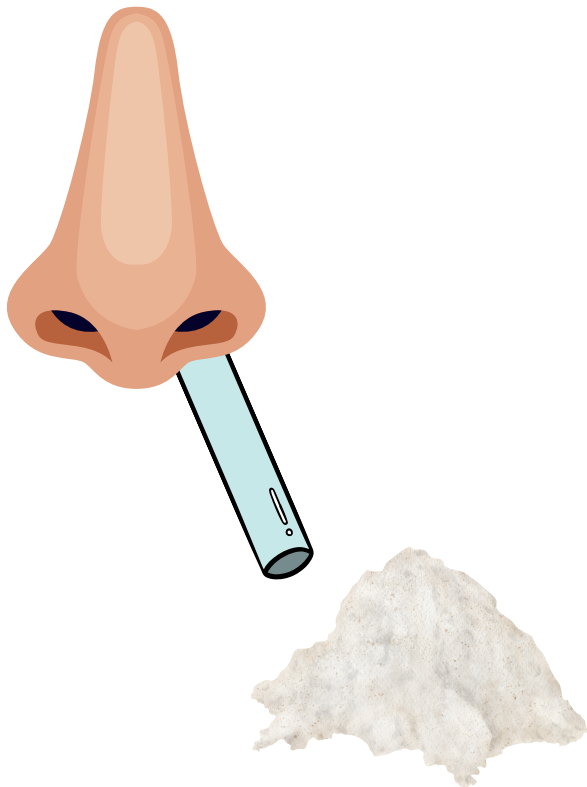
Alfa-PVP

Käyttää suonensisäisesti

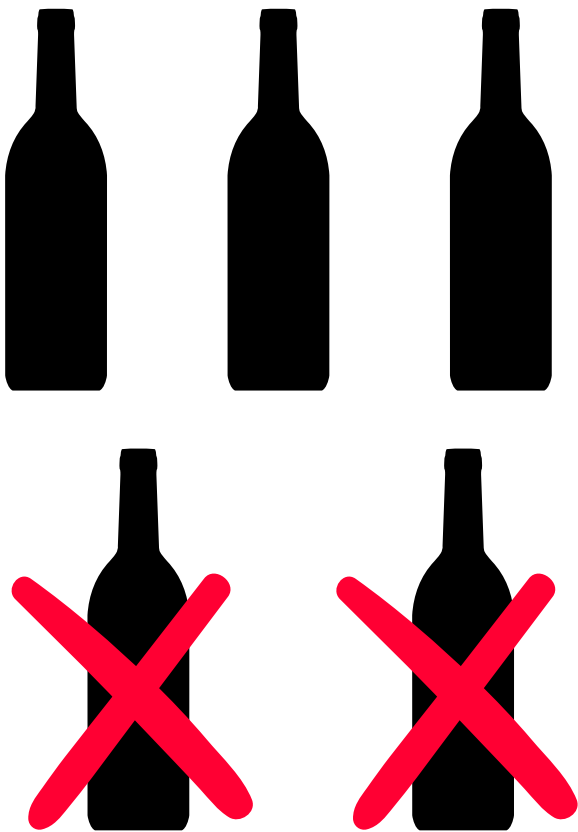
Käyttää nuuskaamalla

Käyttää suun kautta

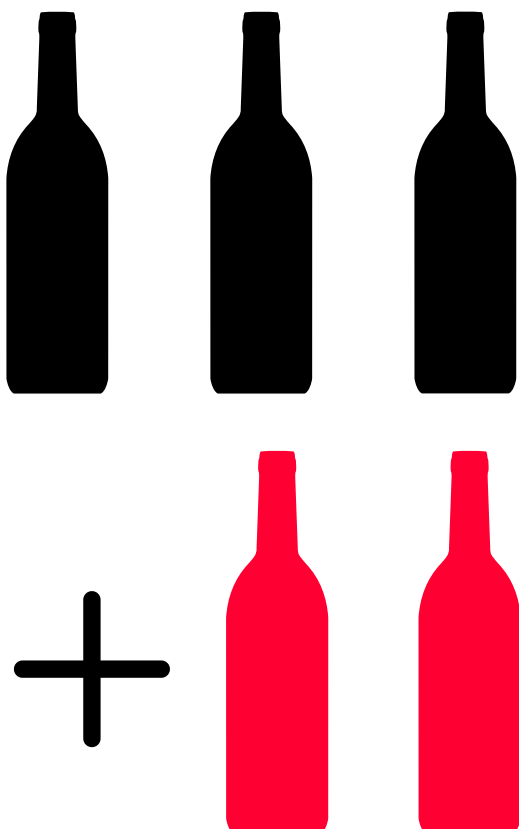
Vähentää alkoholin käyttöä

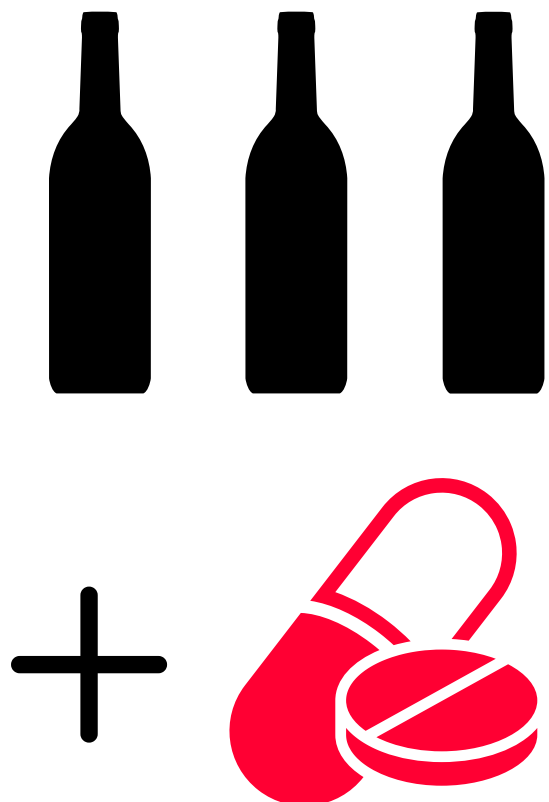
Lopettaa alkoholin käyttö

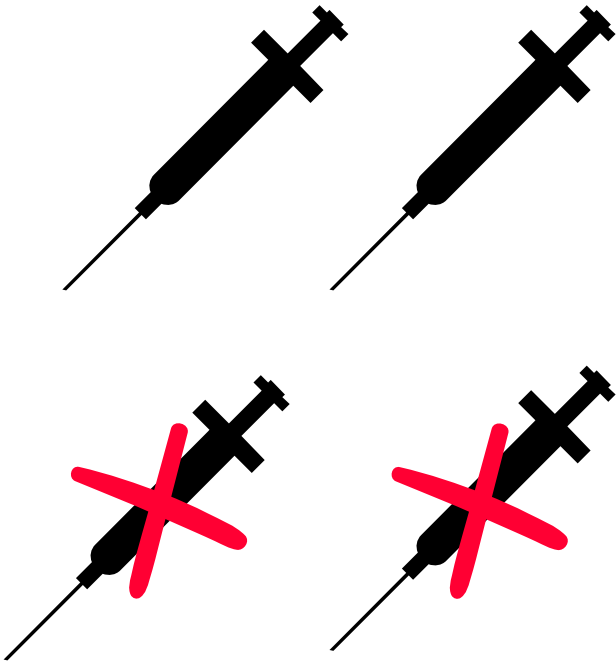
Alkoholin käyttö lisääntynyt

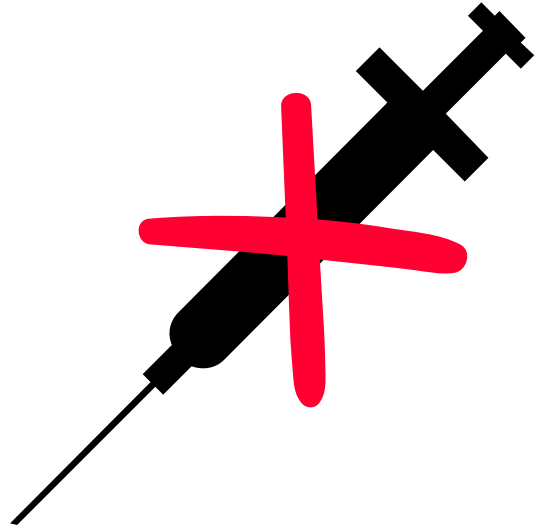
Sekakäyttö

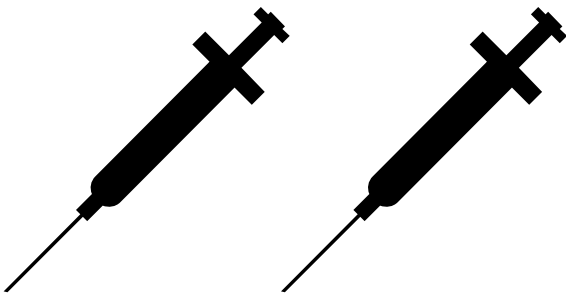
Vähentää huumeiden käyttöä

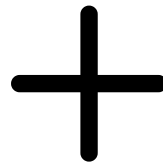
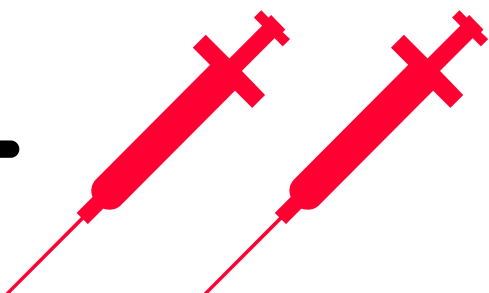
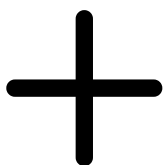
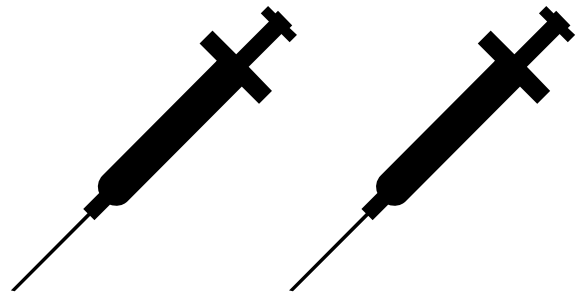
Lopettaa huumeiden käyttö

Huumeiden käyttö lisääntynyt

Sekakäyttö

Vähentää huumeiden käyttöä

Lopettaa huumeiden käyttö

Huumeiden käyttö lisääntynyt

Sekakäyttö

Käyttää joka päivä

Maanantai

Tiistai

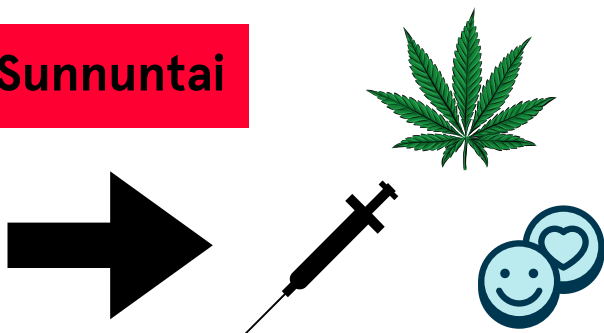
Keskiviikko

Torstai

Perjantai

Lauantai

Sunnuntai

Käyttää viikonloppuisin

Maanantai

Tiistai

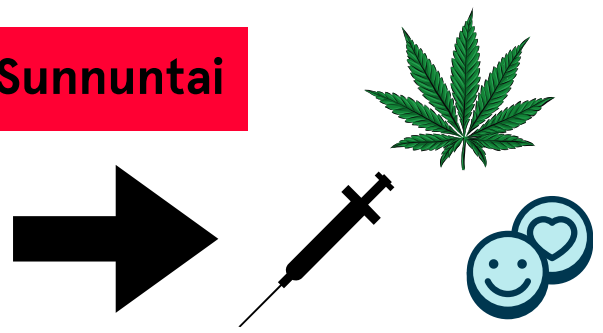
Keskiviikko

Torstai

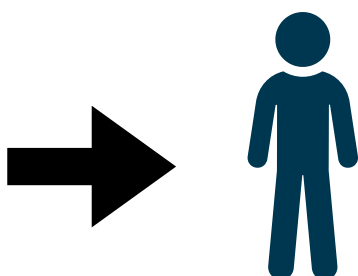
Perjantai

Lauantai

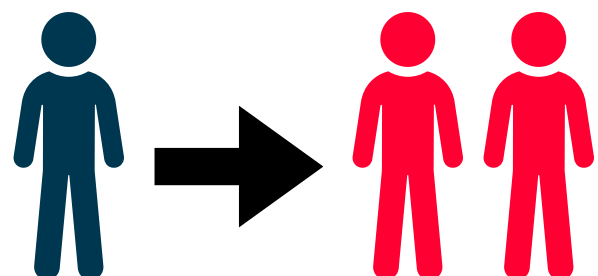
Sunnuntai

Ostaa päihteitä itselleen

Ostaa päihteitä muille

Käyttää joka päivä

Maanantai

Tiistai

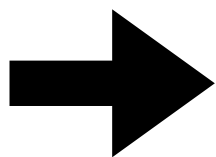
Keskiviikko

Torstai

Perjantai

Lauantai

Sunnuntai

Käyttää viikonloppuisin

Maanantai

Tiistai

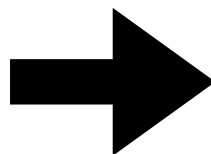
Keskiviikko

Torstai

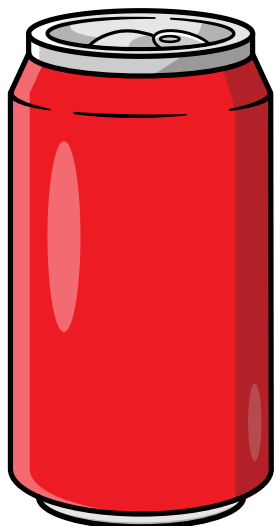
Perjantai

Lauantai

Sunnuntai

1 alkoholiannos
0,33 tölkki/pullo
4,7 % juomaa

1 alkoholiannos
12 cl viiniä

**Yksi alkoholiannos
4 cl väkevää alkoholia
(vodka, viski, viina)**

Käyttää alkoholia yksin

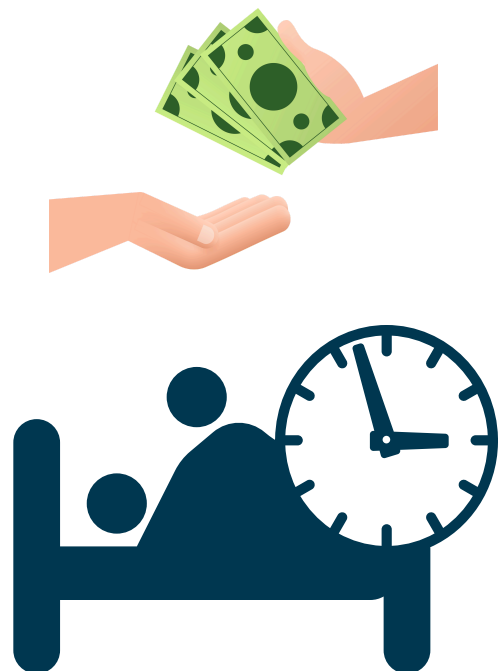
Käyttää alkoholia seurassa

Käyttää alkoholia baarissa

**Saada rahaa
harrastamalla seksiä**

**Saada päihteitä
harrastamalla seksiä**

Varastaa saadakseen rahaa

Rikollinen toiminta

**Miehen kohtalaisen riskin taso
14 annosta viikon aikana**

Maanantai

Tiistai

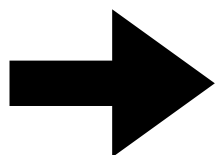
Keskiviikko

Torstai

Perjantai

Lauantai

Sunnuntai

X 14

**Naisen kohtalaisen riskin taso
7 annosta viikon aikana**

Maanantai

Tiistai

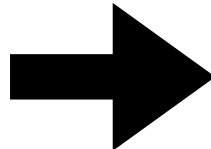
Keskiviikko

Torstai

Perjantai

Lauantai

Sunnuntai

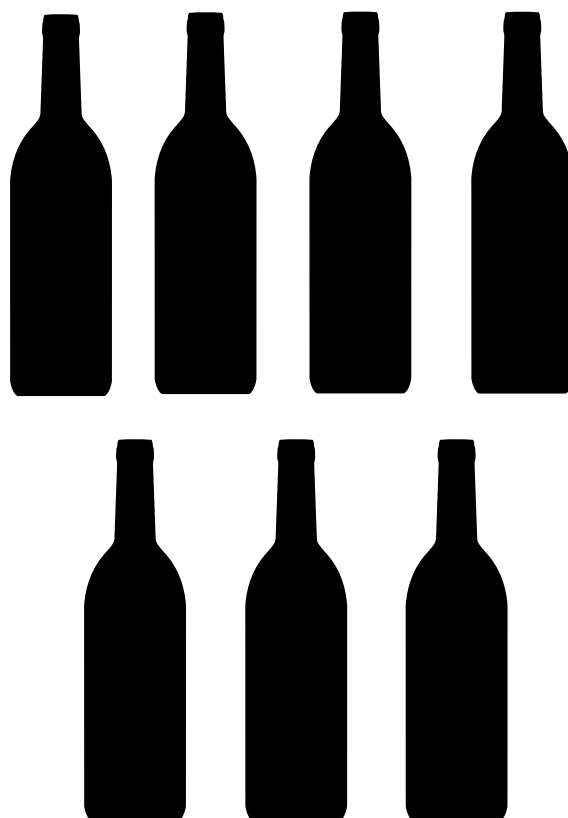

X 7

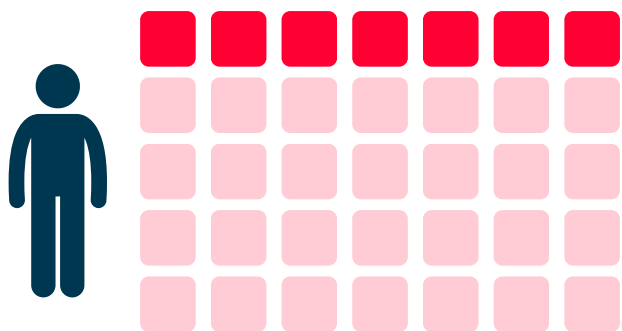
14 annosta viikon aikana

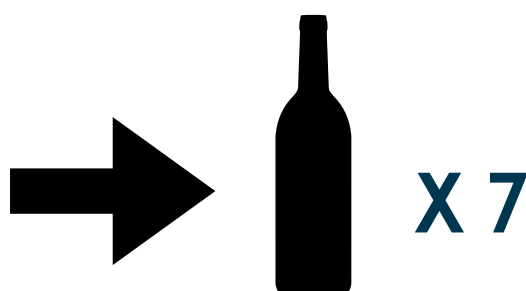
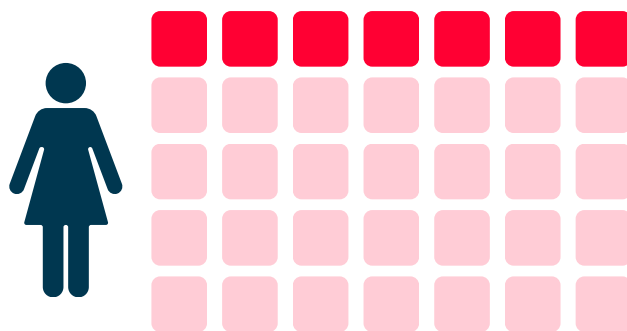
7 annosta viikon aikana

Miehen kohtalaisen riskin taso
14 annosta viikon aikana

Naisen kohtalaisen riskin taso
7 annosta viikon aikana

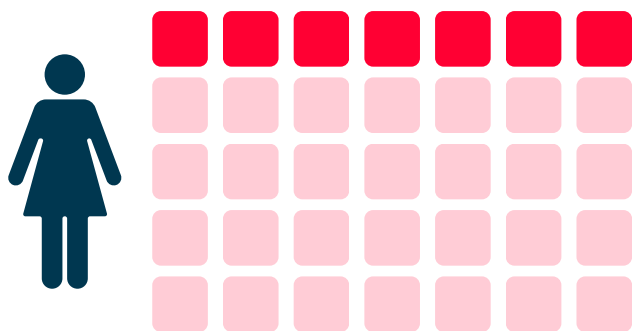
14 annosta viikon aikana

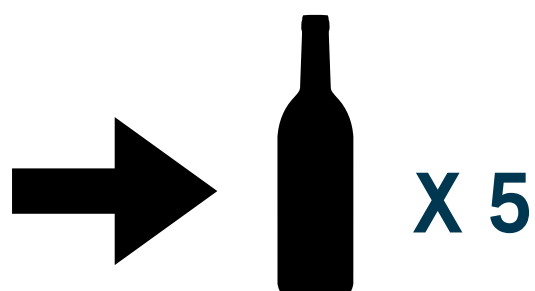
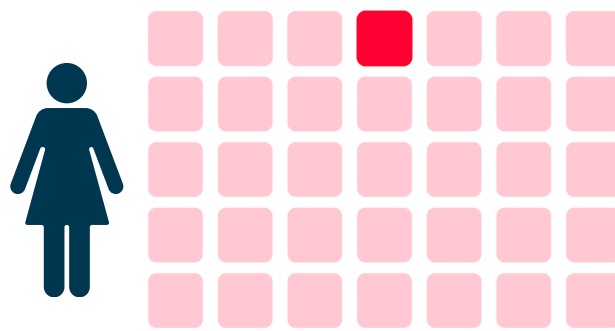
7 annosta viikon aikana

Naisen korkean riskin taso
16 annosta viikon aikana

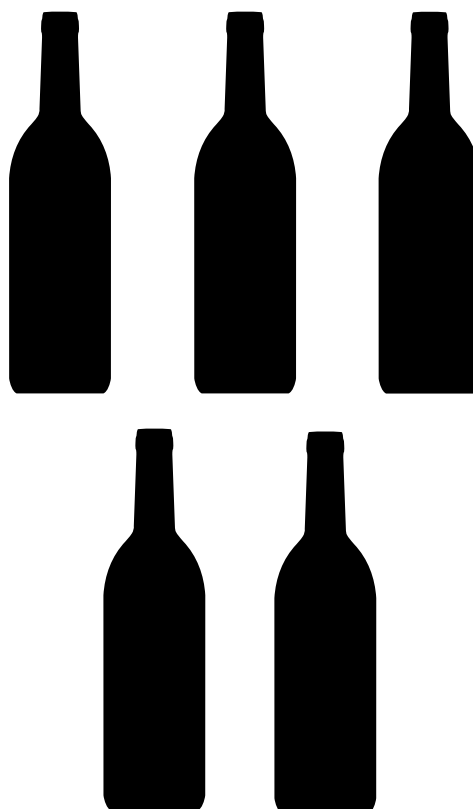
Naisen kertajuomisen
riskitaso
5 annosta

16 annosta viikon aikana

5 annosta päivässä

**Naisen korkean riskin taso
16 annosta viikon aikana**

Maanantai

Tiistai

Keskiviikko

Torstai

Perjantai

Lauantai

Sunnuntai

**Naisen kertajuomisen
riskitaso
5 annosta**

Maanantai

Tiistai

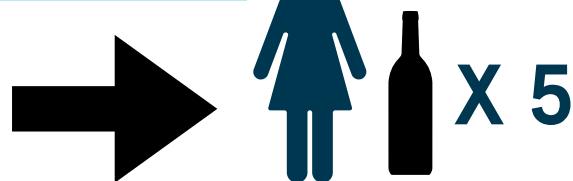
Keskiviikko

Torstai

Perjantai

Lauantai

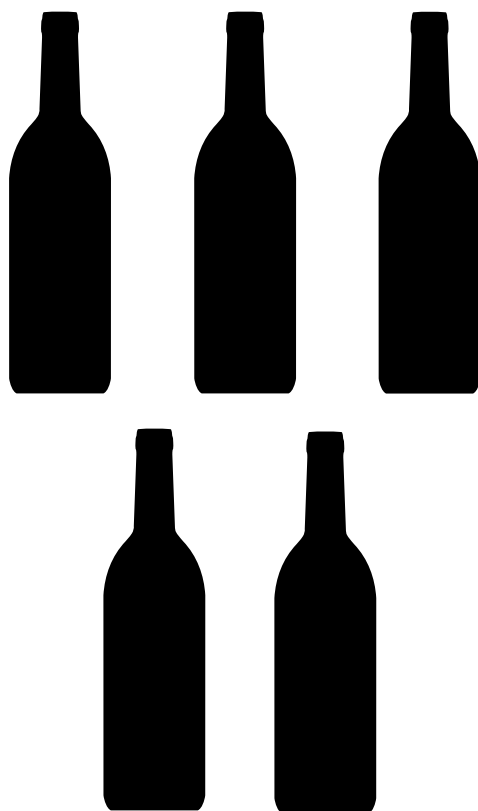
Sunnuntai

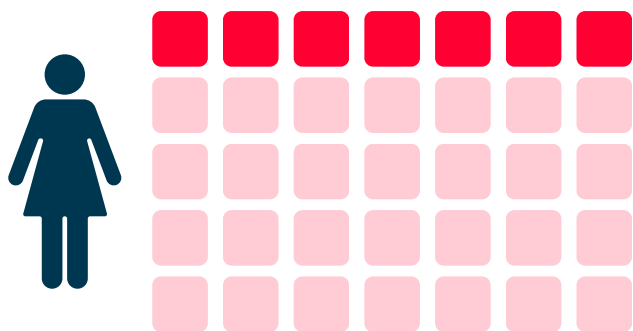
16 annosta viikon aikana

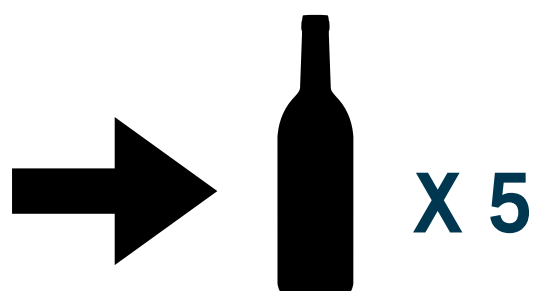
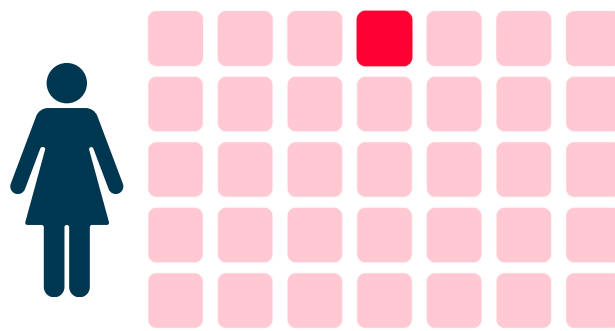
5 annosta päivässä

Naisen korkean riskin taso
16 annosta viikon aikana

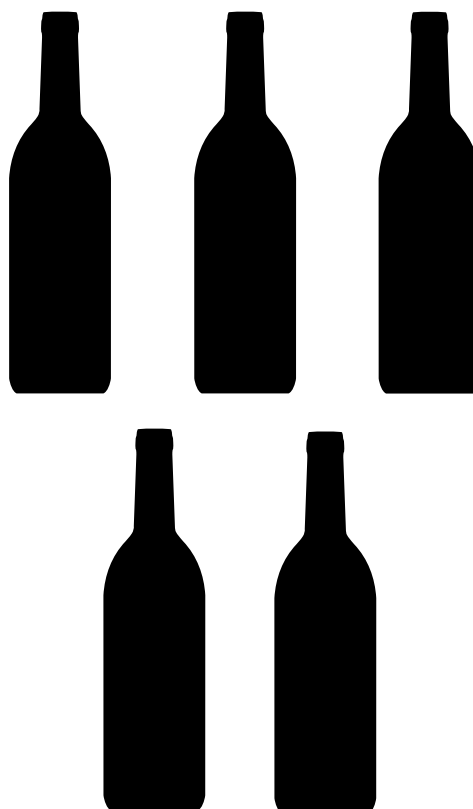
Naisen kertajuomisen
riskitaso
5 annosta

16 annosta viikon aikana

5 annosta päivässä

Miehen korkean riskin taso
24 annosta viikon aikana

Maanantai

Tiistai

Keskiviikko

Torstai

Perjantai

Lauantai

Sunnuntai

Miehen kertajuomisen
riskitaso
7 annosta

Maanantai

Tiistai

Keskiviikko

Torstai

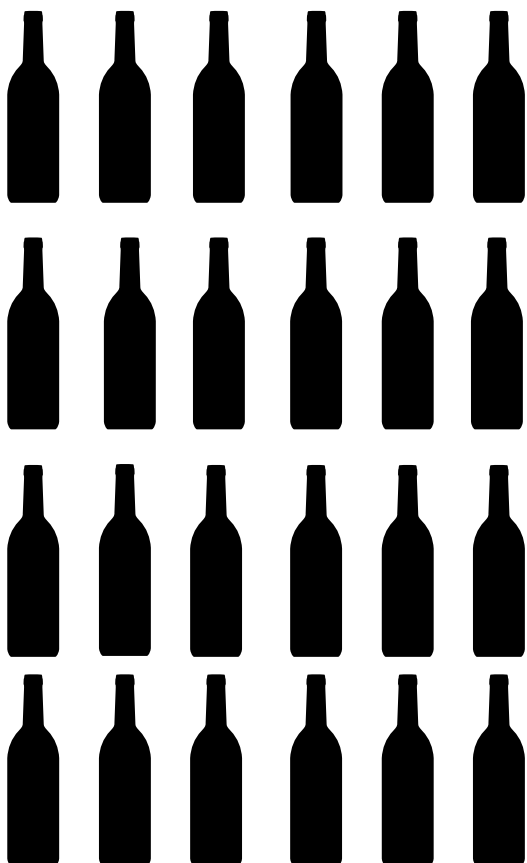
Perjantai

Lauantai

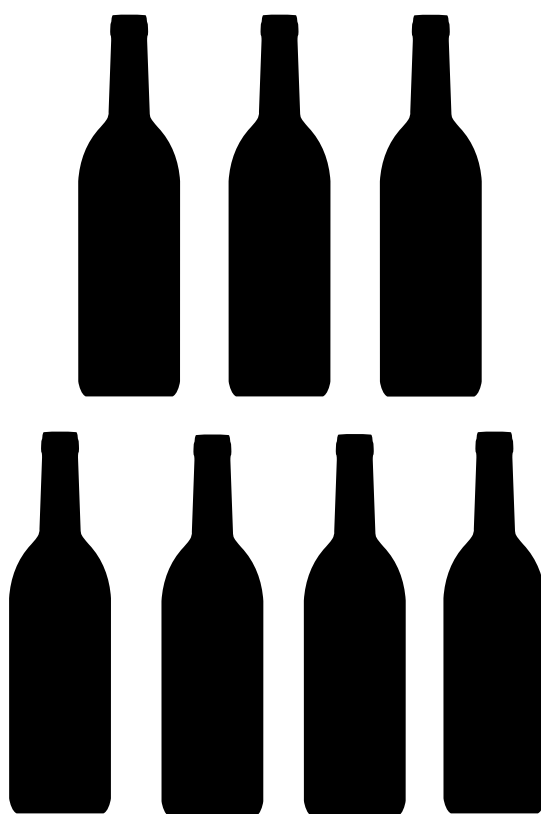
Sunnuntai

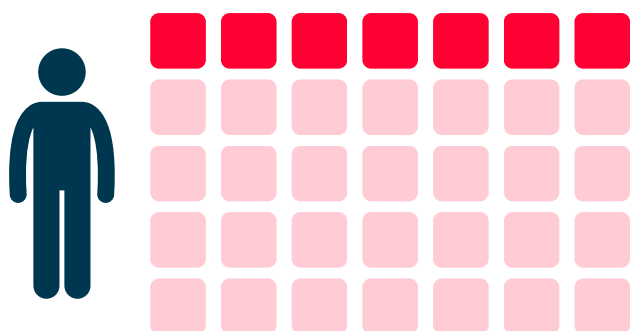
24 annosta viikon aikana

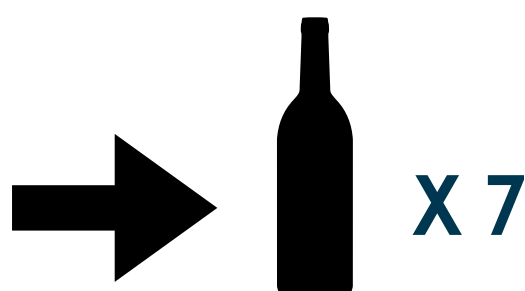
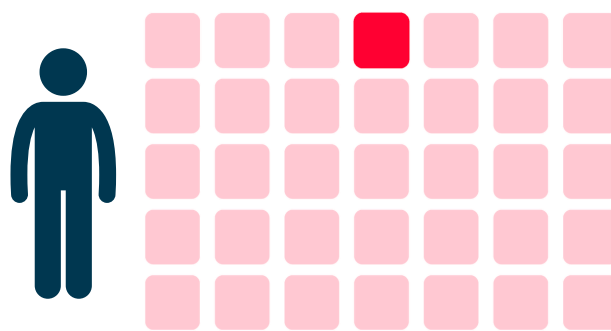
7 annosta päivässä

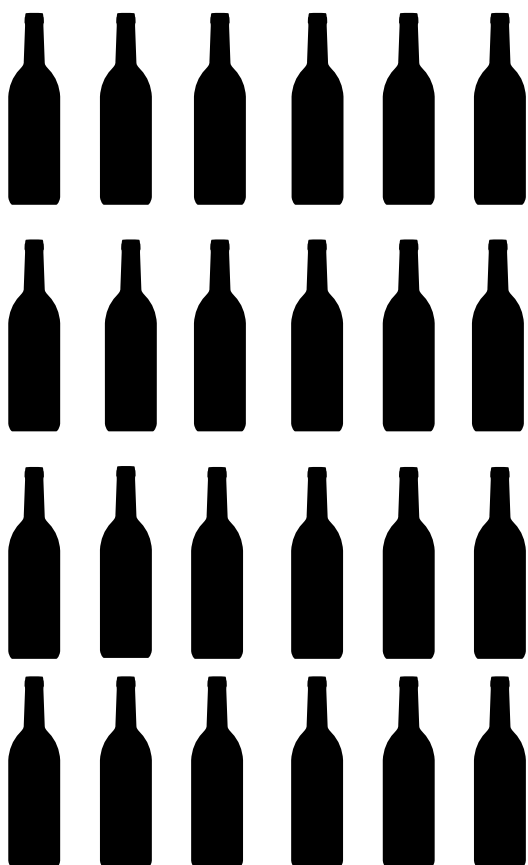
Miehen korkean riskin taso
24 annosta viikon aikana

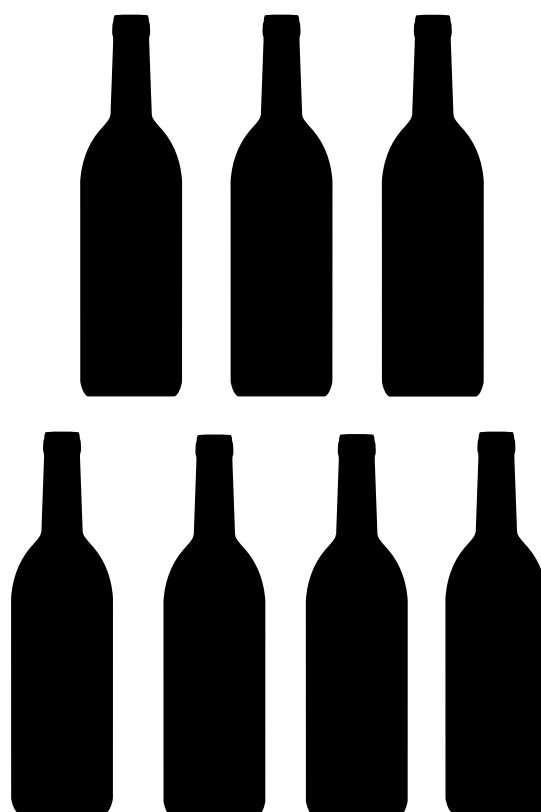
Miehen kertajuomisen
riskitaso
7 annosta

24 annosta viikon aikana

7 annosta päivässä

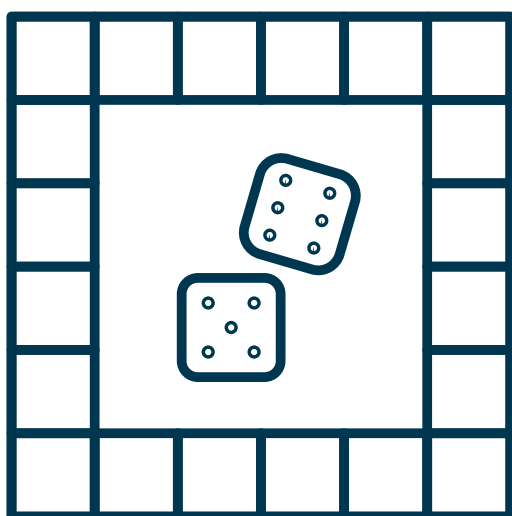
Käydä elokuvissa

Neuloa

Pelata lautapeliä

Pelata korttia

Kuntoilla / kuntosali

Uida / uimahalli

Käydä lenkillä

Käydä kävelyllä

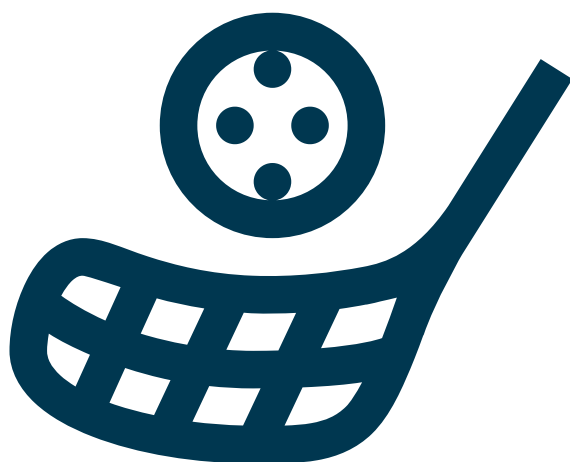
Lukea kirjaa

Soittaa kitaraa

Pelata sählyä

Laittaa ruokaa

Kuunnella musiikkia

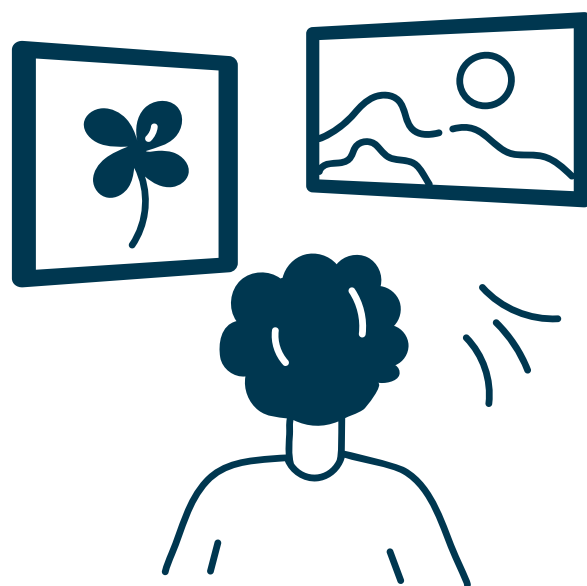
Laulaa

Käydä museossa

**Käydä
taidenäyttelyssä**

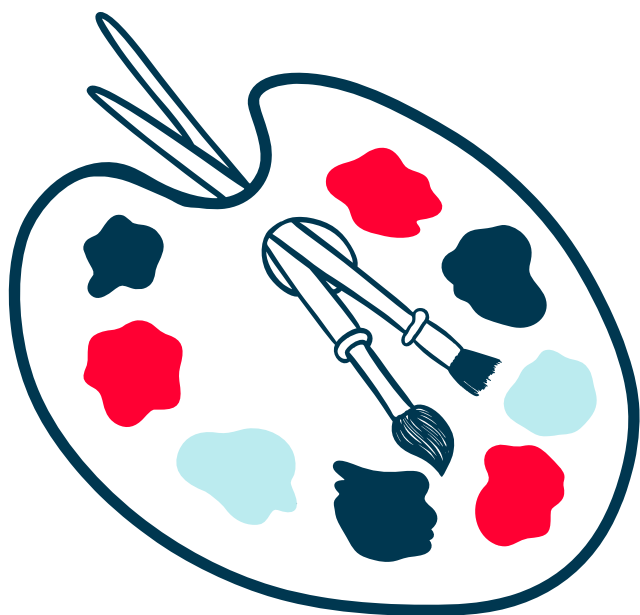
Pelata jalkapalloa

Ulkoilla / retkeillä

Kuvataide / maalata

Askarrella

Käydä kahvilassa

Leipoa

Valokuvaus

Puutarhan hoito/pihatyöt

Opiskella

Tavata päihteettömiä ystäviä

Käydä päihderyhmässä/ vertaistukiryhmässä

Työtoiminta/tuettu työ

**Soittaa päihteettömälle
ystävälle**

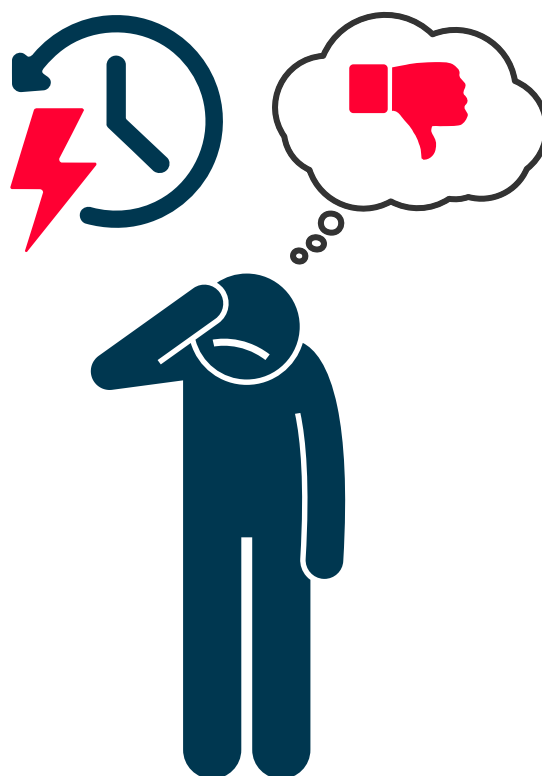
Sopia riita

Pyytää anteeksi

Katua/harmittaa

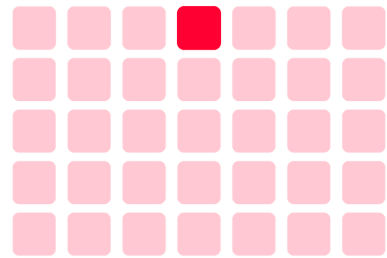
Alkoholin käytön päiväkirja

Seuraa kuinka paljon käytät alkoholia
yhden päivän aikana.

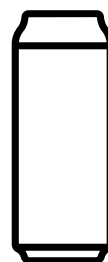
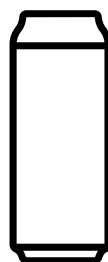
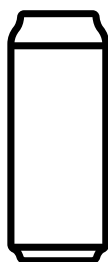
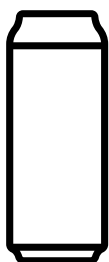
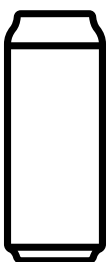
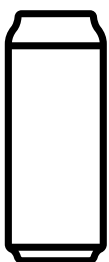
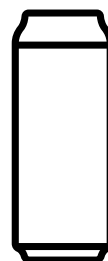
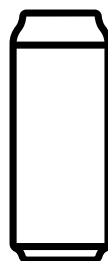
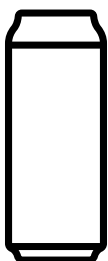
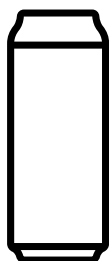
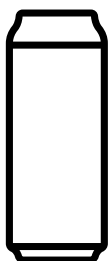
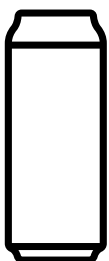
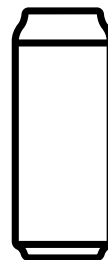
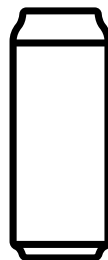
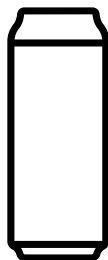
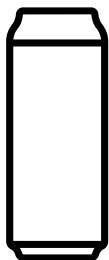
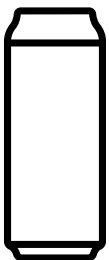
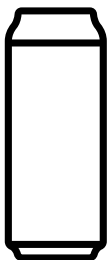
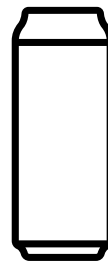
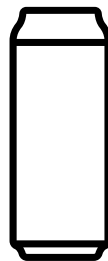
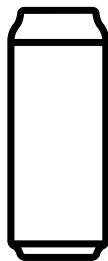
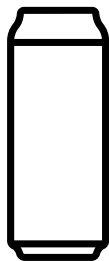
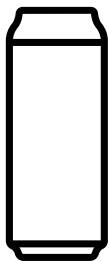
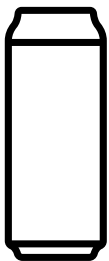
Väritä tai rastita tölkki kun
juot yhden alkoholiannoksen.

Yksi alkoholiannos on:

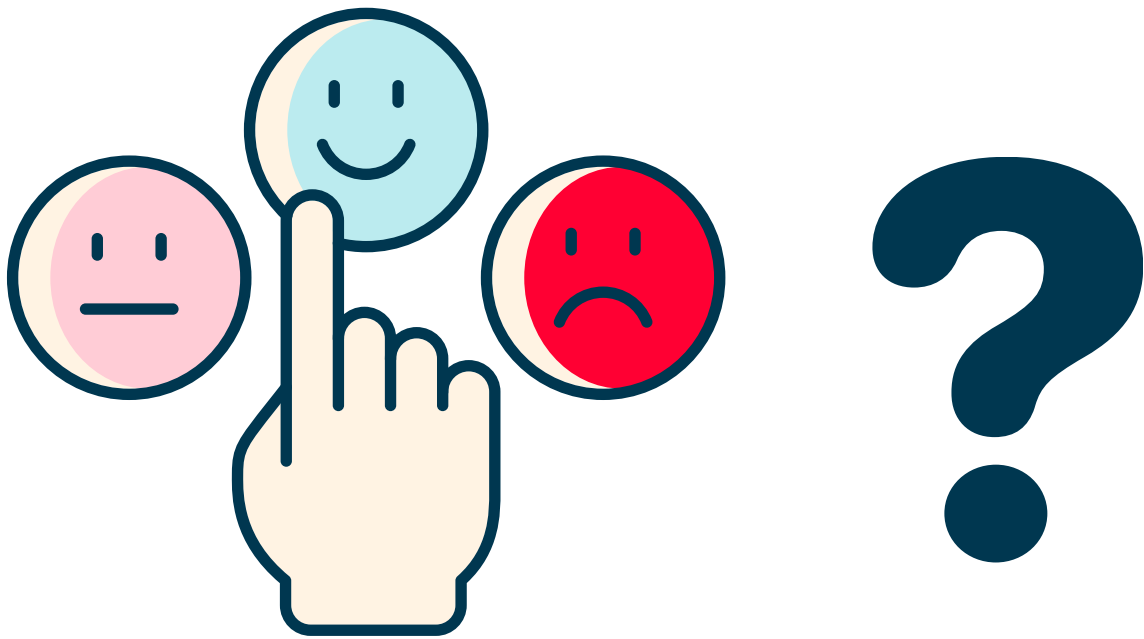
- 0,33l 4,7% (olut, siideri, lonkero, seltzer)
- 12cl viiniä
- 4 cl shotti viinaa

Viikonpäivä: _____

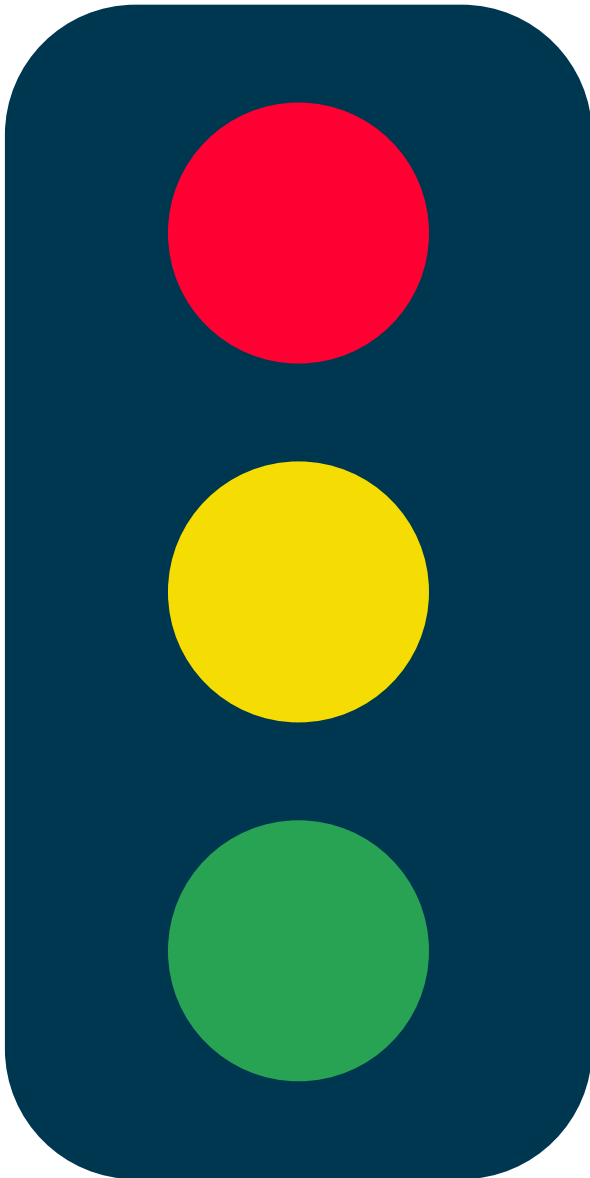
Mitä sinulle kuuluu?

Tunnemittari

TUNNELIIKENNEVALOT

Kyllä

Ei

Hyvä

Huono

Kieltäytyä päihteistä

En halua puhua

Haluan lopettaa tapaamisen

En ymmärrä

En tiedä

Hengittää syvään/
rauhhoittua

Ahdistaa

Unelmoida

Vessahätä

Tauko

Odota hetki

Voidaan jatkaa

Päihdetyön tapaaminen/ keskustella

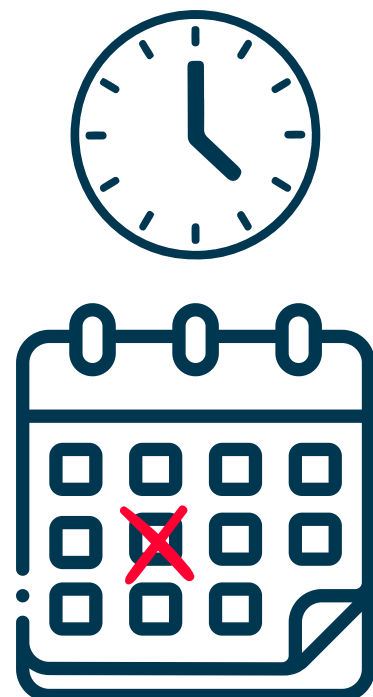
Tehtävä

Tapaaminen päättyy

Seuraava tapaaminen

Nikotiinipussi

Kieltäytyä alkoholista

Vape

Kieltäytyä tupakasta

Pahoinvointi/
oksentelu

Päänsärky

Hikoilu

Käsien vapina/
vapina

**Sydämentykytys/
kohonnut verenpaine**

Huimaus

**Tajuttomuus/
yliannostus**

Unettomuus

Kaatua

Ajaa kolari

Riidellä

Satuttaa itsensä

Vatasaoireet/
ripuli

Vatsakipu

Vilunväristys/
kylmähiki

Kehon lämpötilan nousu/
kuume

**Pelkotila/
vainoharhaisuus**

**Sekava/
vihainen**

Väkivaltainen

Vankila/rikollisuus

